

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

*Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Interesna skupina lokalnih interesov*

4., 5., 6.

Številka: 411-02-5/2020/13 EPA 1385-VIII
 411-02-6/2020/12 EPA 1386-VIII
 411-02-4/2020/7 EPA 1383-VIII

Ljubljana, 9. 10. 2020

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov sta na podlagi 16. in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) oblikovali naslednje

POROČILO

k Predlogu sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2021 (DP2021-A)

k Predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022)

in

**k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije
za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122)**

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov sta na skupni seji 9. 10. 2020 *kot zainteresirani* obravnavali Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2021, Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2022 in Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022, ki jih je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Uvodoma je predstavnica Ministrstva za finance poudarila, da sta proračuna odziv in ukrepanje na aktualne zaostrene razmere, hkrati pa poskušata biti čim bolj usmerjena v okrevanja gospodarstva oz. njegovo čim boljšo odpornost na morebitne nove posledice zaradi pandemije. Izpostavila je, da je bila priprava proračunov tokrat zaradi negotovih makroekonomskih razmer bolj zahtevna. Vendar so ti izvedeni ukrepi ekonomske politike, ki se izvajajo, preprečili še hujši padec gospodarske aktivnosti in ohranili več sto tisoč delovnih mest, zato so izhodišča za okrevanje v naslednjih dveh letih razmeroma dobra. Makroekonomske ocene kažejo, da kljub temu, da je bil za letošnje leto predviden padec gospodarske rasti za 6,7 % BDP, lahko v naslednjem letu država računa na 5,1 % rast in v letu 2022 pa 3,7 %. Na tej podlagi se postopoma ocenjuje tudi povečevanje prihodkov proračuna, tako da naj bi se proračunski primanjkljaj v prihodnjih letih zmanjšal, in sicer z 9,3 % BDP v rebalansu 2020 na 3,1 % BDP v letu 2022, po ocenah UMAR. Prihodki državnega proračuna naj bi se po projekcijah v letu 2021 in 2022 normalizirali. Sprememba proračuna tako za leto 2021 predvideva 10,7 milijarde evrov prihodkov (17 % več od

rebalansa 2020 in 3,5% manj kot v sprejetem proračunu za 2021). V naslednjem letu naj bi se prihodki letno povečali za 2,6 %. Načrtovano povečanje prihodkov v letu 2021 je predvsem odraz koriščenja in črpanja evropskih kohezijskih sredstev in iz sklada za okrevanje, iz katerega bo Slovenija ta sredstva prejela le na podlagi odobrenih projektov. Odhodki so naravnani glede na izvajanje domačih razvojnih programov ter ukrepov in instrumentov EU za okrevanje in odpornost, v proračunih je rezervirano 900 milijonov evrov, v skladu dodatnih sredstev iz kohezije je v obeh letih skupaj namenjenih 253 milijonov evrov (projekti na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe ter infrastrukture), pri instrumentu za okrevanje pa se načrt še pripravlja. Odhodki so namenjeni tudi pospešitvi črpanja iz obstoječe finančne perspektive 2014-2020, kjer Slovenija zaostaja. Visoka odhodkovna postavka je še predsedovanje EU (za to je v vseh letih skupaj namenjenih 80 milijonov evrov, za leto 2021 skoraj 60 milijonov evrov, v letu 2022 pa še 12,4 milijonov evrov) Zaradi nepredvidljivih dogodkov v gospodarstvu zaradi epidemije in zaradi epidemiološke slike je v državnem proračunu za posledice covida rezerviranih 774 milijonov evrov: od tega večina 500 milijonov na proračunski rezervaciji, ki še ni razdelana na konkretne ukrepe, 224 milijonov je rezerviranih pri Ministrstvu za zdravje (za opremo, cepivo, testiranje), ostalo pri Zavodu za blagovne rezerve (za varovalno opremo) in za ukrepe že veljavnega Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19. Odhodki v spremenjenem proračunu za 2021 so načrtovani v obsegu 13,5 milijard evrov, kar je približno na ravni odhodkov rebalansa 2020 in 3 milijarde več kot v sprejetem proračunu za leto 2021. Za leto 2022 pa so odhodki predlagani v 12,6 milijarde evrov. Največ se povečujejo sredstva pri politiki zdravstvenega varstva, prometa in prometne infrastrukture, varovanja okolja in okoljske infrastrukture ter pri politiki znanosti in informacijske družbe ter politiki podjetništva in konkurenčnosti.

Predlog zakona o izvrševanju proračunov se spreminja glede uvrščanja projektov v načrt razvojnih programov države oz. z možnostjo zamenjave integralnih virov financiranja z evropskimi, s tem da se neporabljene pravice gede porabe integralnih sredstev razporedijo v rezervo, namenjeno financiranju naravnih nesreč. Povečuje se tudi povprečnina, in sicer je določena pri 628,2 evrov za obe leti, za leto 2021 se obseg sredstev v splošni proračunski rezervaciji za financiranje ukrepov, povezanih s pandemijo, ne omejuje. Zavodu za zdravstveno zavarovanje se omogoča, da v času veljavnosti izjemnih okoliščin državni proračun zagotovi dodatna sredstva, določen je tudi letni dodatek za upokojujence in odstotek redne uskladitve pokojnin v višini 2,5 %.

V spremembi proračuna za leto 2021 finančne izravnave še ni, sta pa pomembna dva konta na tekoči transferi občinam, in sicer se za leto 2021 z 21 milijonov evrov poveča na 30 milijonov, v letu 2022 pa na 48 milijonov. Zvišujejo se tudi investicijski transferji, in sicer z 207 milijonov evrov na 349 milijonov v letu 2021 in v letu 2022 na 280 milijonov. Zaradi ocenjeno nižjih vplačil dohodnine v letu 2022 se načrtuje 17 milijonov evrov finančne izravnave iz državnega proračuna za financiranje primerne porabe v občinah.

Predstavnica Ministrstva za javno upravo je predstavila proračun resorja, ki za leto 2021 znaša 242,5 milijonov evrov oz. 13 % več od sprejetega rebalansa za 2020, predvsem zaradi povišanih sredstev iz naslova kohezijske politike, za leto 2022 pa je proračun prav tako višji in se načrtuje v višini 233 milijonov evrov. Glavnina sredstev ministrstva je namenjenega za izvrševanje nalog iz naslova centraliziranega ravnanja s stvarnim premoženjem in centraliziranega informacijsko-komunikacijskega izvajanja

nalog komunikacijsko-informacijsko infrastrukture, 80 milijonov evrov je namenjenih za delovanje upravnih enot, 34 milijonov pa za projekte iz kohezijske politike: razvoj širokopasovnih storitev, sofinanciranje gradenj širokopasovnih omrežij naslednje generacije (26 milijonov) in 10 milijonov za izvedbo javnega razpisa pametna mesta in skupnosti, s katerim se želi podpreti občine oz. konzorcije občin na poti v digitalno transformacijo; 6 milijonov evrov je namenjenih sofinanciranju skupnih občinskih uprav in za delovanje vseh treh interesnih združenj občin. V proračunih za leti 2021 in 2022 je upoštevana tudi povprečnina v višini 628,2 evra, dogovorjena med združenji in Vlado, kar je slabih 40 evrov več, kot je bilo že sprejeto, že z rebalansom proračuna za leto 2020 pa se je povečala za 34,85 evrov.

* * *

Komisija in interesna skupina sta se ob tem seznanili z informacijo, da se v Državnem zboru začne s prvo obravnavo Predloga zakon o finančni razbremenitvi občin, Vlada je predlagala amandma k 21. členu, da se polna višina nepovratnih sredstev za sofinanciranje investicij v višini 6 % uveljavi že s 1.1.2021. Seznanili sta se še z informacijo, da je minister za javno upravo ustanovil delovno skupino, v kateri sodelujejo predstavniki interesnih združenj občin; delovna skupina se srečuje vsake tri mesece in obravnava zakonodajne predloge in pobude občin.

Komisija in interesna skupina sta pozitivno in optimistično ocenili predlagani proračun zlasti z vidika primernega financiranja občin. Izpostavili sta izrazito pripravljenost Ministrstva za finance in Ministrstva za javno upravo oz. nove Vlade na dialog s predstavniki interesnih združenj občin glede vprašanja financiranja lokalnih skupnosti že v načrtovanju rebalansa proračuna za leto 2020 ter za proračuna za leti 2021 in 2022. Lokalne skupnosti so se namreč leta manj uspešno trdo pogajale za sicer zakonsko zagotovljeno pravico za primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog občin, tokratna Vlada pa izraža večje razumevanje za potrebe občin, saj so razvite občine temelj za razvitost celotne države.

Komisija in interesna skupina sta se zavzeli za izboljšanje črpanja evropskih finančnih sredstev iz zadnje finančne perspektive 2014-2020. V prejšnji finančni perspektivi 2007-2014 so bile občine s svojimi projekti glavno gonilo črpanja. Občine si želijo infrastrukturnih projektov z dodano vrednostjo, ki kažejo tudi na učinkovitost prizadevanja za izboljšanja življenja v občini. Infrastrukturni projekti so pomembni za razvoj občin, zlasti ker Slovenija ni enakomerno razvita, brez razvite infrastrukture pa se ni mogoče predstavljati razvoja neke skupnosti. Črpanje finančnih sredstev v letih 2021 in 2022 je zato ključnega pomena, zato je treba v sodelovanju z pristojnimi ministrstvi dostop do teh sredstev birokratsko poenostaviti, da bodo že izdelani investicijski projekti čim hitreje prišli do finančnih sredstev. Precej občin je za namen pridobivanja projektov tudi zadolžena, zato je še toliko pomembnejše, da so finančna sredstva na voljo v najkrajšem možnem času. Komisija in interesna skupina ocenjujeta, da sta prav odprava birokratskih ovir in poenostavitev sistema poroka za čim uspešnejše črpanje evropskih sredstev, obenem pa poudarjata, da imajo tudi občine pri tem velik del odgovornosti, saj morajo za začetek prepoznati in pravilno ter pravočasno oceniti potrebe občine in oblikovati projekte. Tudi predlagani začetek uveljavitve 21. člena glede polne višine nepovratnih sredstev za sofinanciranje investicij s 1.1.2021 je pozitiven premik, saj se uresničevanje proračuna in investicij prav tako začne s 1.1. v proračunskem letu. Glede naravnih nesreč se pričakuje hitrejši odziv države, saj občine nimajo dovolj

rezerviranih sredstev v ta namen, zagotovitev nadaljevanja normalnega življenja v občini pa terja hitro obnovo poškodovane infrastrukture. Kot sta komisija in interesna skupina še izpostavili, je v nekaterih občinah problem tudi v izgradnji širokopasovnega omrežja, zato pričakujeta, da se pristojna ministrstva povežejo in poiščejo ustrezne rešitve.

Komisija in interesna skupina sta po opravljeni razpravi sprejeli naslednji **s k l e p**:

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov **podpirata** Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2021 (DP2021-A), Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2022 (DP2022) in Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 (ZIPRS2122).

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Franc Golob.

Predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Dušan Strnad, l.r.

Vodja interesne skupine lokalnih interesov
Milan Ozimič, l.r.